

داکتر سید عبدالله کاظم

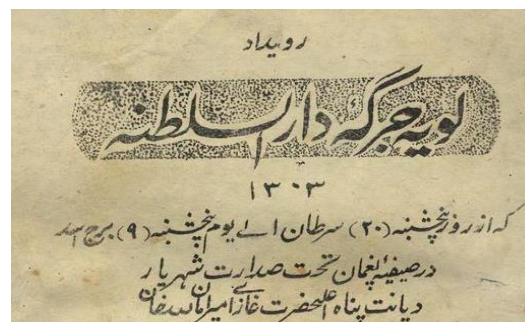
به همکاری: محمد ایاز نوری (آزادی) و نازک میر زهیر

12 آگست 2016

"رویداد لویه جرگه دارالسلطنه 1303"

(به تقریب نود و هفتمین سالگرد استرداد استقلال افغانستان)

(قسمت سوم)

د پانو شمیره: له 1 تر 9

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلېکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په خیر و لولئ

گزارشات عید سعید اضحیٰ بدار السلطنه کابل

چنانچه گفتیم دو روز پیشتر از عید اضحیه جمهور علما و فضلا، مشایخ، سادات و وکلا و اعزه تمام ولایات و حکومتی های اعلیٰ و ایالت کابل حسب فرامین اعلیحضرت محی ملت افغان بدار السلطنه افغانستان شرف حضور بهم رسانیده بتوسط جناب فحامت مآب آقای محمد یعقوب خان شاغاسی حضور بهممانی قابل تقدیر اعلیحضرت غازی پذیرفته شده، بروز عید علاوه برین حضرات موقر، افراد ملکی و نظامی کابل و اشخاص شهری و شش گروهی مقارن بساعت هفت ونیم آغاز اجتماع را بجامع عید گاه نهاده بتقریب ورود مسعود فرمانفرمای معظم افغانیان اعلیحضرت امیر امان الله خان نه تنها جامع بزرگ عید گاه، بلکه اطراف و جوانب مسجد باندازه از حضرات نمازگزاران امتلا [پُر بودن] داشت که در حین ادای دوگانه بنام خالق یگانه اکثری از اشخاص صفوف مؤخر بنا بر قلت مقام و تكثر نفوس و ازدیاد انام [مخلوق، مردم] بر پشت نفری صفوف مقدم سجده مینمودند و هیئت مجموعی نمازگزاران که عموماً از کثرت ازدحام شانه و کتفین همدیگر را میفشردند مانند بحر موج و دریای زخار [لبریز] نمایش داده، ماقبل و مابعد نماز آواز های تکبیر و صدا های تهلیل [هلله] شان کر و بیان ملاء اعلیٰ را غذای روحانی بهمرسانیده، شیاطین انسی و خناسهای جنی را بکمال جدت و جدت تهدید و تخویف نموده ضمناً انتظار ورود ملکوکانه و ادای صلوة اضحیه را بمعیت ذات شاهانه بدل میپرووراندند.

موکب شهریار محبوب القلوب چند دقیقه از ساعت (۹) گذشته بود که بمعیت وزراء و وکلا، اعیان و مشاهیر افغانی بترتیبات نهایت خوب و وضعیت از حد مرغوب روشنی بخش دیده منتظرین و مسرت افزای قلب ناظرین گشته مراسم تعظیم و تکریم این جهاندار فخیم مخصوصاً از طرف چند فرقه عساکر ظفرمآثر دار السلطنه که کاملاً حصه یمانی صحن عیدگاه ازوشان مملو بود، بعمل آمده عموم حضار نیز تعظیماً و احتراماً به پیشگاه این پادشاه دیانت اکتناه خویش پیا ایستاده آواز های السلام علیکم و دیگر کلمات دعائیه را به ثریا رسانیدند.

بعد ازینکه حضور موفورالسورور شاهانه بصف قرب محراب اخذ موقع نمودند، عموم اهالی به تسویه صفوف پرداختند. چون هوا گرمی داشت و از ازدحام انام را از آن بیشتر مسجد جامع هم متحمل شده نمیتوانست، باز مانند جمعه و اعیاد باستان محی ملت افغان بالذات بار گران امامت را که در حقیقت احیای سنت سنیه خیرالریه و تعقیب طریقه مرضیه خلفای راشد است، بدوش گرفته بعد از تکبیر تحریمه بادای تکبیرات زوائد پرداخته پس از اختتام سوره فاتحه در رکعت اولی سوره (الکافرون) و در رکعت ثانیه سوره اخلاص را قرائت کنان به ترتیب و ترتیل نهایت خوب از نماز عید فراغت یافته جهت ادای خطبه مآثره اضحیه بروی منبر سنگی صحن مسجد برآمده خطبه را بکمال فصاحت و بلاغت بعد ادای محمدت [ستایش] و منقبت [مایه فخر و مباهات] عربیه بلسان فارسی ایراد فرمودند که مطالب عمده آنرا تا جائیکه بما ازدحام و کثرت انام وضیق مقام اجازه داده است، ذیلاً قلمبند مینمائیم:

خطبه اولی پادشاه دیانت اکتناه افغان

بروز عید قربان

الله اکبر الله اکبر لا اله الا الله و الله اکبر الله اکبر و لله الحمد (سه مرتبه) الحمد لله رب العلمین نشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له و نشهد ان سیدنا و مولانا محمد عبده و رسوله صلی الله تعالی علیه و علی اله و اصحابه اجمعین ط

د پانو شمیره: له 2 تر 9

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنی د لیکنیزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په خیر و لولئ

امابعد:- برادران من! عزیزان من! نورچشمان من!

امروز خدای را شکر گذاریم که ما و شما را بدین مقدس اسلام مشرف ساخته، از پدر پدر بروی دنیا اولاد مسلمان آمده ایم و همیشه بدرگاه خالق بی نیاز خویش عرض و نیاز داریم که ما را بدین مبین سید المرسلین قائم و دائم داشته باشد، بروز آخرت نیز ما را بشرف شفاعت (محمدی) افتخار بخشیده در زمره مسلمانهای نیکوکار مبعوث دارد.

امروز برای عالم اسلام یکرزی است بسیار مقدس که از برکت آن تمام گناهان و خطاهای را که بدان مرتکب شده باشیم در حج بیت الله شریف بخشیده و معاف میگردد. بندگانی که خطا میکنند، یا گنهگار میشوند، عموماً امید و انتظار مغفرت پروردگار را دارند. ذات خداوندی نیز از لطف و مرحمت خویش بمحضی که بنده عاصی او بصدق دل بدامن خانه کعبه اش چنگ بزند، در همین روز اقدس تمام گناهان ویرا معاف و می بخشد. چقدر نیک بخت و سعادتمند است آن مسلمانانیکه درین روز زیارت و لقای خانه خداوندی پذیرفته شده تمام گناهان شان معاف میشود، ازین سبب بلند ترین و مقدس ترین ایام برای عالم اسلام همین روز فیروز است.

علاوه بر اینکه زیارت خانه (کعبه) موجب معافی حقیقی خطا و گناهان ماست، یک خدمت کلان دیگری را برای اتحاد و اتفاق عالم اسلام مینماید و آن اینست که در ضمن ادای حج و زیارت آن خانه مبارک با مسلمانان رنگارنگ عالم که ما آنها را ندیده ایم و کلمات و گزارشات شانرا نشنیده ایم، بر میخوریم و ملاقات مینمائیم، حرف های شانرا گوش میکنیم و شکایتهای را که از بیگانگان دارند استماع میورزیم، بمسرت عالم اسلام مسرور و بغم و اندوه شان غمگین میشویم.

اگر ما و شما بهمان نیت و مقصدیکه خداوند ما را امر و هدایت نموده بخانه کعبه مشرف شویم و آن شکایت و بیدادیهای را که برادران اسلامی ما از دست اذیت ظالمان و بیگانه های دین خویش دارند شنیده از حال همدیگر حقیقتاً مطلع و خبر دار شویم، گاهی عالم اسلام باینحال فلاکت و مذلت امروزه گرفتار و دچار نمیشد.

جای شکر و امیدواری است آن عالم اسلامی را که دشمنان دیرنیه او پرچه پرچه کرده در میان خویش تقسیم نموده خوردند، امروزه روز بیدار شده اند.

ای دشمنان اسلام بدانید و آگاه باشید که درینوقت حصه مهم عالم اسلام بیدار شده، مابقی آن نیز عنقریب بیدار شدنی است و بپاداش این خواری و زبونی که از دست شما بعالم اسلام رسیده، شما را هم بپاداش اعمال تان خواهند رسانید. اگرچه شما در موقع غفلت و نادانی و بی اتفاقی عالم اسلام خوب خوردید ما را، لکن واسطه و ذریعه این پستی و تنزل و خرابی تماماً از دست خود ماست که اغراض پرستی و تن پروری و جدائی و نادانی خود ما، شما را کامیاب داشته است.

هر چه است از قامت ناساز بی اندام ماست!

و الی دشمنان بر ما غلبه کرده نمیتوانستند زیرا که نظر به نفوس آن قطعات عالم اسلام که پامال بیگانگان شده تعداد دشمنان شان، صد یک، هزار یک کرور باشندگان خود آن مملکت نیست، پس چه قسم غلبه کرده میتوانستند!!!

معلوم است که نفاق و ضدیت شخصی و خرابی های در میانی خود ماست که بیگانه ها را مظفر می سازد.

د پانو شمیره: له 3 تر 9

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلپیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکي په خیر و لولئ

اگر مسلمانان حقیقتاً مسلمان و پیرو پیغمبر و قرآن بوده کار از اتحاد و اتفاق، دیانت و اسلامیت بگیرند، ضرور بمقاصد خود کامیاب و در همه جا مظفر و منصور میباشند.

عجب است که خداوند دشمنان ما را مظفر میسازد و دوستان خود را که بآنها وعده ظفر و منصوریت را نموده، مظفر نمیسازد.

باز میگوییم که این نیست، مگر نفاق خانگی و خرابی های اندرونی خود ما!

ازین است که بحضور شما برادران خود عرض مینمایم، حینیکه بکلمه «لا اله الا الله محمد رسول الله» چنگ انداخته ایم و دین مقدس اسلام را یک دین متین می انگاریم، در دنیا و آخرت پیروی او را باعث نجات و رستگاری خود میدانیم، پس از برای خدا و رسول اتفاق کنید! و جاده نفاق را مپوئید [پوئیدن به معنی با شتاب به هرسو رفتن]، همه برادران مسلمان خود را مثل برادر عینی و خون شریک خود پندارید.

در حقیقت چیزیکه اتفاق حقیقی را در میان یک مملکت اسلامی بوجود می آورد، خدا شناختن و پیروی اوامر و هدایات خدا و رسول را نمودن است. وقتیکه یک مسلمان خدای خود را خوب بشناسد و به مسلمانی خود بدرستی پایبند باشد، گاهی نخواهد شد که نفاق بکند یا حسد و کینه اختیار ورزد و یا خجالت و شرمسار گردد. چرا هر چیزیکه برای او پیش میشود، وی عقیده دارد که این ذلت و خواری یا خسارت در تجارت و معاملات من که بوقوع پیوسته از... نفس و یا عدم کوشش من خود من است. وقتیکه یک منفعت یا عزت را ببیند، میگوید که خدا بمن عطیه کرده است.

باید با برادران نادار و ناتوان خویش معاونت کنیم و با کسانیکه مریض و بیچاره باشند، امداد نمائیم و با برادران اسلامی خویش همدردی کنیم. امثال این رفتار و اعمال اسباب اتحاد و اتفاق را تولید میکند، وقتیکه ما اتفاق داشته باشیم، دست اذیت هیچ دشمن بالایی ما دراز نمیشود و گاهی از عظمت و هیبت خداوندی و برکت تعمیل اقوال حضرت رسالتپناهی، دشمن بالایی ما حکمرانی کرده نمیتواند.

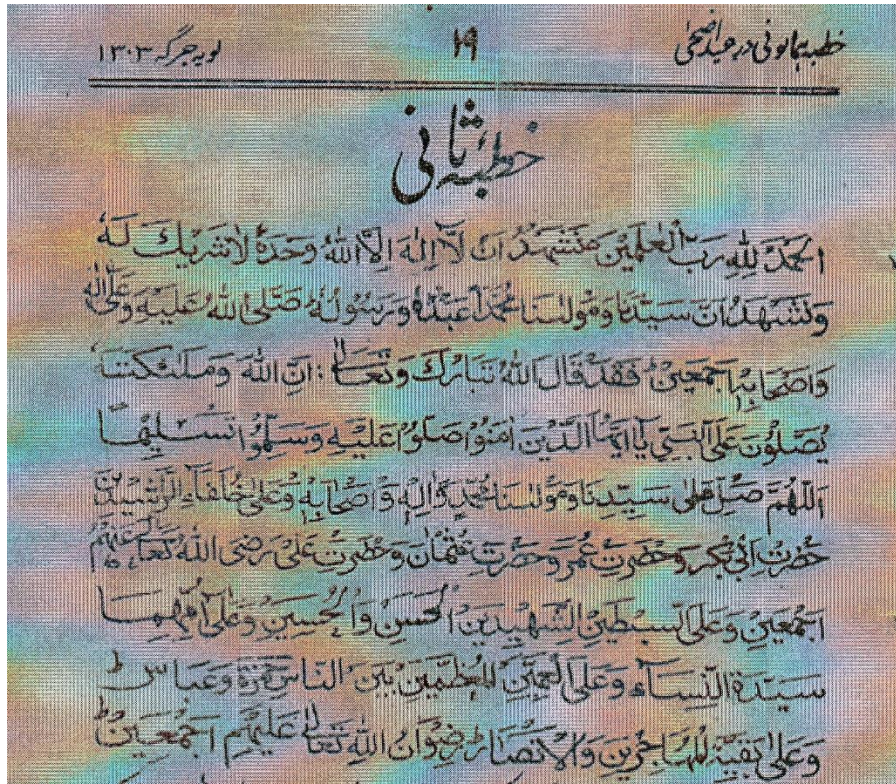
این بیانهای را که نمودم نه تنها نصیحت عاجزانه من است بلکه اوامر خداوندی و ارشادات نبوی نیز همچنین است.

با اینکه در موضوع عید اضحی بار بار بحضور شما تفصیلات را عرض نموده ام و الحمدلله شما هم از احکام مذهبی خود خوبتر معلومات دارید، باز هم اینقدر عرض میکنم برای هر مسلمانی که (۷۰) روپیه اضافه تر از احتیاجات اصلیه خویش داشته باشد، واجب است که یک گوسفند قربانی نماید. با اینکه درین امر دینی ما بسیار منافع و اسرار دینی و دنیوی موجود است، چون هوا گرم و فرصت کم است اگر اندکی از آن بیان نمایم برای شما تکلیف میشود.

همه ما و شما میدانیم که قربانی کردن امر خدای ماست اگر خداوند سر ما را، جان ما را، مال ما را، اولاد های ما را و هر چیز را که داشته باشیم، بخواهد، ما جهت تعمیل ارشادش حاضریم. چون قربانی عوض ذبح اولاد پنداشته میشود، پس اشخاصیکه مستعد بقربانی باشند، باید به بسیار شوق و ذوق او را بدست خویش و یا بدست وکیل خود ذبح نمایند.

(انا اعطینک الکوثره فصل لربک و انحره ان شأئک هو الابر)

خطبه ثانی

إله العالمينا ! بحرمت قرآن پاک و بحرمت حضرت (رسول الله) مبارک و بحرمت کسانیکه به پیش تو عزت و آبروی دارند، عالم اسلام را از نفاق و مغلوبیت نگهداری! علی الخصوص ملت افغانرا که یک ملت شجاع، دلاور، فاتح و مظفر است، سرفراز دین و دنیا داشته باشی و من عاجز بیچاره، خدمتگار عالم اسلام و قوم خود را توفیق عطا کنی تا خدمتی بکنم که در دنیا و عقبی سبب نجات شان بوده و در آخرت به بهترین جنت ها باشند و دولت علیه ترکیه، دولت ایران و اعراب و برادر های مسلمان ما هندوستانیان و برادر های بخارائی و برادر های چینی ما و تمام مسلمانانیکه در هر نقطه دنیا هستند بحفظ و حمایت خود نگهداری!

اله العالمينا هرچیزیکه میکنی خودت میکنی، بالای ما نظر لطف و مرحمت داشته باشی و بهمان راهی که نجات ما را میدانی ما را ببری، و از دربار خالق بی نیاز خود عسکر افغانستان را به دین و دنیا کامیاب خواسته ام! الهی در هیچ وقت سر شان پیش دشمن خم نباشد و همیشه بیدار و فعال باشند و تمام مامورین و کسانیرا که از دل و جان برای افغانستان خدمت میکنند، معزز دارین داشته باشی و اشخاصیکه تنبلی میکنند آنها را هدایت بکنی و در راه نیک بیاوری، عبادالله رحمکم الله ان الله یامر بالعدل و الاحسان... (الآیه)

الله اکبر الله اکبر لا اله الا الله و الله اکبر الله اکبر و لله الحمد.

د پانو شمیره: له 5 تر 9

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنی د لیکنیزی بنی پازوالی د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په خیر و لولئ

بعد از اختتام خطبه ذات شاهانه بر منبر ایستاده، اندکی بطرف قبله میلان کنان ادعیه ذیل را درحالیکه دستهای نیازش را بدرگاه خالق بی نیاز برای نیاز برافراشته بود، قرائت نمودند: خدایا هر ترقی و بختیاری را که تو میدانی نصیب عالم اسلام علی الخصوص افغانستان بگردانی! الهی مظفریت و نیکنمایی دارین را از تو میخواهیم! خدایا قوم مسلمانرا از مذلت و مظلومیت نجات دهی! و آن بهبودیهای را که تو میدانی و بهترین خیر خواهان ما تویی برای ما اعطا کن! الله العالمینا، مرا توفیق ارزانی نما تا اینطور خدمتها از دست من سر بزند که خیر دین و دنیا ملت من باشد! اللهم ربنا... الخ

گزارشات حفله شریفه لویه جرگه ۳۰۳ ش

بعد از اینکه نماز عید اضحی به ترتیب و تفصیلی که مرقوم گشت اختتام یافت، عموم سادات، مشایخ، علما، فضلا، اعزه، خوانین، وکلاء، وزراء، روساء، معین ها و دیگر اشخاص کشوری و قشونی که اطلاع نامهای دائره شاغاسی شمولیت شانرا در حفله مبارکه سلامخانه اجازه داده بود، بیک صورت قابل دید اعزام یافته، بعد از اینکه وزراء و وکلاء، معین های وزارت، اراکین و امرا و ضابطون نظامی بجانب یمین و خاندان شاهی و علمای اعلام تمیز صاحب رتب نمبر (۱) و (۲) و (۳) و مدیر ها و مامورین ملکی بطرف یسار مدعوین موصوفه لویه جرگه بمقابل تخت عالی بخت حسب المراتب اخذ موقع نمودند، رئیس صاحب عمومی شورای دولت اطلاع ورود مسعود ذات جهانبانی را داده حضرت عالی محمد یعقوب خان شاغاسی قومانده (ولای) را بعموم حضار داده ذات شاهانه بزیر علم مبارک (بنویه) دوباره انجلا افزای انظار ناظرین و فرحت بخشای قلوب مشتاقین گشته حاضرین که بوضعیت نهایت مؤدبانه قیام رسم تعظیم و سلام را ادا نموده یکبار دیگر غلغله ادعیه شان را بعیوق رسانیدند. ذات مَحی ملت افغان بعد از امر جلوس بحضار بپا ایستاده نطق ذیل را ایراد فرمودند.

نطق اعلیحضرت غازی افغان بتقریب افتتاح لویه جرگه

بعد از نماز عید قریان در سلام خانه

اولاً بهمه شما برادران و مهمانان عزیز خویش تبریک عید را میگویم و آرزو مندم که خداوند بسیار عید های خوب و با شرف را نه تنها برای شما بلکه به تمام قوم افغان عطا و احسان فرماید و اینطور کار های خوب از دست شما سر بزند و چنان ترقیاتی را خداوند نصیب تان کند که هر روز برای شما عید باشد.

بعده [بعداً] برای شما مهمانهای عزیز خود خوش آمدید گفته، میگویم که پایتخت افغانستان خانه تمام ملت افغان است همه شما بخانه خود تان خوش آمدید.

میخواهم در موضع تشریف آوری شما مهمانهای عزیزم که درینجا حضور دارید، چیزی عرض نمایم: خدایا شاکرم که محض از کرم و الطاف خویش و برکت روحانیت (رسول الله) درین دوره پنج ساله تا توانستیم شب و روز کوشش کردیم و در فراهم آوردن موجبات ترقی افغانستان کوتاهی ننموده ایم، چون غیر از خدمت دین و خدمت وطن و حفظ ناموس و شرف افغانستان، دیگر مقصد و آرزوی

د پانو شمیره: له 6 تر 9

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکي په خیر و لولئ

نداشتیم، بهمه خیالات و مقاصد خویش کامیاب و بهر کاریکه اقدام ورزیدیم بکمال درستی او را انجام داده ایم (الله الحمد) که تا این زمان ما ملت افغان در تمام مطالب و مقاصد خود مان بخوبی تمام فائز بوده درین عرصه پنج سال کامیابانه کار کردیم.

عموم حضار: الحمد لله! شکر شکر!

اکنون خواهشمندیم که یک دوره جدید را شروع نمائیم که کارروائیها و اجراءات آن نسبت به پنجسال گذشته اسباب ترقی مملکت و وسیله آسایش و منفعت رعیت ما باشد و در چیزهائیکه ذریعه بهبودی و تعالی ملت پنداشته شوند، کوشش کنیم اگر چه یک لحظه از خدمت شما قوم نجیب خویش باز نمانده ام و کفی بالله شهیداً بهر صورتیکه توانستم سعی کردم و عرق ریزی نمودم که این ملت پس مانده خود را تا یک درجه علیا برسانم. الحمد لله که از مراحم ایزدی به آرزوهای که نسبت بترقیات ملت و مملکت خود بدل میپوروانیدم، موفق گشتیم و امروزه روز در تمام مقاصد و مطالب خویش کامیاب هستیم و بکمال افتخار میگویم که امروز ملت ما سر فراز ترین ملت های روی دنیاست! کف زندهای شادمانی!

لهذا درین دوره تازه خواستم تا از اتفاق آراء و افکار شما و کلاء، علماء و فضلا و اعزه ملت استفاده نموده اساس مجده حکومت را ب فکر های متین شما تاسیس کرده ترقیهای فوق العاده و بهبودیهای بی اندازه را برای ملت و مملکت خویش فراهم آوریم.

مقصود را که از شمولیت شما در لویه جرگه در نظر دارم، این است که شما نسبت به این خادم ملت و اعضای منتخبه مجلس عمومی شورای دولت از عادات و اطوار و افکار و اجراءات و ضروریات و احتیاجات ملت چنان اطلاعات و معلوماتی را بدست دارید که ما و آنها نداریم. اگر چه ما هم تا یک درجه اجمالی از احوال ملت و مملکت واقفیم، اما آنطوریکه شما واقفید کلی و معلومات تفصیلی دارید، ما نداریم. چنانچه یک تولى مشر نسبت به کندک مشر معلومات زیاد به تولى خود دارد و همچنین کندک مشر تا درجه معلومات از کندک خود دارد که غند مشر ندارد.

چیز را که درین روز افتتاح بشما معروض میدارم و شما را بطور یادداشت میگویم، همین است آنچه ب فکر شما برای بهبودی ملت و ترقی مملکت تان بهم میرسد محضاً برای خدا بگوئید و بغیر از اظهار افکار حقیقی خویش لحاظ و خاطر داری هیچ یکی را نکنید که فلان کس اینطور گفته من هم باید چنین گویم، نی! هر کدام تان خود ها را وکیل قوم و کفیل مهمات عموم پنداشته فقط رضای ایزدی و رفاه و آسایش عمومی را مد نظر گرفته آنچه ب فکر تان برسد، حقانه بگوئید، زیرا که اگر قوم ما به آسایش باشد خود ما نیز آسوده حالیم، چنانچه افغانان در مثل میگویند! «چه خانی په یارانی» بلی! اگر خدا ناخواسته قوم ما غریب، بیکار، بی علم، پریشان و ناتوان باشد ضرور ما هم پریشان هستیم. بنابراین محض استرضای خداوند آنچه در آن فائده عموم باشد، آزادانه در مجلس بیان نمائید.

این خادم ملت از اول جلوس بر تخت سلطنت تا حال خیر و بهبود عموم ملت افغانستان را یکسان زیر نظر گرفته هیچگاه بدون صلاح و مشوره کاری را ننموده ام و شما را هم محض بدین مقصد خواستم که صرف جهت مزید منفعت و آسودگی عموم ملت افغانستان با شما مشوره کنم.

اقوام دانسته ما خوب میدانند که این کار ها و خدمتهای را که ما میکنیم، تماماً برای منافع و رفاهیت عموم سکنه افغانستان است، لکن بعضی از اشخاص که تا حال فکر شان چندان بلند نشده نتایج و ثمره این افکار و خیالات ما و شما را بخوبی احساس و درک کرده نمیتوانند، باز هم ما خود داری نموده فقط

بغرض حصول رضای خدای خود و منفعت قوم و سر سبزی مملکت خویش کوشش ها میکنیم، مشوره ها می نمائیم تا ملت خود را بدرجه های بسیار عالی برسانیم.

بلی! یک مریض دوا نمیخورد، اما بهر طوریکه ممکن باشد او را دوا میخورانند. یک پسر خورد برضای خویش هر گز مکتب نمیروند، مگر پدرش او را برقتن مدرسه مجبور میسازد. اگرچه پسر در آوان نادانی ازین اوضاع پدر خود میرنجد، اما چون فائده او در آتیه بدو عائد است در حق پدر خود دعا گوئی میکند.

باید علماء فضلاء، سادات، مشایخ، روسا، دانشمندان و پادشاهان کسانی را که از حقایق اطلاع ندارند و خیر و شر خود ها را بطوریکه لازم است بخوبی نمیدانند، نصیحتاً بفهمانند و در زیادت جذبات و زنده نمودن حسیات آنها کوشش ورزند. اگر چه فی الحال برایش در انجام این خدمت مقدس تکلیفی عاید خواهد شد لکن زمانیکه مردم به حقایق و مفاد خویش دانسته شدند، خاکش را توتیای چشم خود مینمایند.

باین سبب برای آسایش ملت خود هر چیز را که شما علماء و دانشمندان بگوئید و هر خیر و منفعتی را که شما لازم میدانید، بیان کنید تا من عاجز خدمتگار شما که به امر خداوند امروز پادشاه شما هستم، بجا بیاورم تا درین دوره جدید بهترین اصول و طرزی را که برای خیر و آسایش عموم ملت باشد بسازیم و بروی کار بیاوریم.

در خاتمه کافه ملت افغانستان را مظفر و کامیاب و بهترین سکنه تمام گره دنیا از خدای خود خواسته ام. خدای ما قادر است که ملت ما را بهترین و کامیاب ترین ملل روی دنیا بگرداند.

اگر چه این سخن را شنیده بعضی خواهند گفت چطور میتواند شد که این ملت پس مانده افضل و اعلی تمام ملل دنیا شود، لکن آنها علاقمندی مرا با ملت بطوریکه دارم نخواهند دانست که از فرط عشق و محبت خود برای آنها تمام خوبی ها و ترقیها را که در دنیا است، خواهانم و عقیده دارم که خداوند مهربان است و ضرور این عرض و التجای ما را قبول کردنی است. [پایان خطابه اعلیحضرت]

عریضه جوابیه دعائیه هیئت لویه جرگه بحضور شاهانه

ای سپهر معدلت ای مفخر اهل زمان
آستانت هر مسلمانرا شده دارالامان

صفحه دوران ندارد گوهر دیگر بکف
غیر ذاتت رایج شرع پیمبر این زمان

شاهان تول لکه ستوری ته بی لمر بی
چه تابع د شریعت د پیغمبر بی
ته د تولو د سر تاج د تولو سرب بی
شه سواد د گل دنیا د بحر و بر بی

د پانو شمیره: له 8 تر 9

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکي په خیر و لولئ

ولینعمتا! اولاً شکرانه این نعمت بزرگ عظاما را که حضرت حق سبحانه تعالی ما و شما را اصلاً بدین مبین حضرت سید المرسلین مشرف و ممتاز ساخته بهیچ زبان ادا و بجا نمیتوانیم. ثانیاً نعمت شرفیابی حضور مبارک پدر غمخوار مهربان خود را که امروز برای ما فدویان حاصل شده از عطایای خداوندی می‌شماریم. ثالثاً تبریک عید سعید اضحی را بکمال عجز و نیاز بحضور شاهانه تقدیم نموده و از خداوند تبارک تعالی همچنان عید های بسیار پُر مسرت بحیات آن اولوالامر شریعت پرور خود ها و دوام دولت با شوکت افغانستان التجا میکنم. حقیقتاً برای مایان امروز دو عید است، اول شرفیابی حضور- دوم عید سعید اضحی. رابعاً عرض اینست که تا این زمان هرچه در عصر فرخنده حصر امانیه برای ملت افغانستان و رعیت صادق شهریارغازی موافق شریعت غُرا تنظیم گردیده همه آنرا به نظر تحسین و تمجید دیده از حضور شاهانه مشکور و ممنون میباشیم و امید داریم که بعد ازین هم اعلیحضرت پادشاه مُحترم ما برای بهبودی و آرامی رعایای صادقانه شاهانه شان و ترقی دین و دولت، مُلک و ملت عزیز خویش سعی و کوشش خواهند نمود.

چون اعلیحضرت غازی فرمودند که پوره از جُزئیات حالات تان بمثل شما واقف نیستم (نعوذ بالله) از احوال ما آن غمخوار مهربان ما خود را پوره واقف ساخته بلکه از حین شهزادگی شان نگران و واقف حال ما بودند، لهذا او امریکه برای منفعت و آرامی ما ملت بهر گوشه و کنار برای ما رسیده گویا بر زخم ما مرحم گذاشته و مداوا کرده اند و پوره اصلاحات حسب الخواش ما گردیده چون حضرت خالق این وجود مسعود را اولو الامر بر ما مقرر داشته و ما دست بیعت بشما داده ایم آنچه به پسندید، همه آن منظور است. این همه از شیوه نهایت شریعت خواهی و ملت پروریست که ما فدائیان صادق خود را شرفیاب حضور فرموده، مشوره میجویند. آنچه برای دور آینده بفکر ناقص ما برسد، صادقانه عرضداشت و تقدیم حضور شاهانه مینمائیم، باقی سایه ات کم مبادا از سر ما! [پایان جوابیه دعائیه]

اعلیحضرت غازی [خطاب به حضار] :-

زیاده تر شما را تکلیف نمیدهم و نه امروز میتوانم که با همه تان احوال پرسى و عید مبارکی نمایم زیرا الحمد لله بسیار هستید و از خداوند شما را بسیار تر میخواهم. پس فردا عموم شما را بترتیب ولایات و حکومتی ها شخصاً شخصاً میخواهم که ملاقات و معافه و مصافحه کنم، بعد از آن بیک تاریخ متبرک چیزیکه مقصد است، شروع خواهد شد. دعا میکنم کسانی که برای عالم اسلام خدمت میکنند، آنها را برافهیت داشته باشی! الهی دشمنان اسلام را بقره و غضب خود گرفتار کنی و بدست خود ما دشمنان و اعدای دین ما را هلاک بگردانی و از خدای خود این طور رجا دارم که این قسم کار از دست من سر بزند که در آن خیر و خوبی تمام عالم اسلام خصوصاً از افغانستان باشد.

(ادامه در قسمت چهارم)

د پانو شمیره: له 9 تر 9

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په خیر و لولئ